N°. 288. 1860.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentiën is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

WOENSDAG 5 DECEMBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Bij Koninklijk besluit van den 29sten November 1860, n°. 63, zijn, op grond van art. 26 der wet van den 13den Augustus 1857 (*Staatsblad* n°. 103) pensioenen verleend ten laste van den Staat aan:

C. Heindrikx, zich noemende schrijvende *C. Hendrikx*, eervol ontslagen hoofdonderwijzer te Dongen, ten bedrage van f 301 'sjaars;

P. Nieuwenhuizen, gewezen hoofdonderwijzer te Loenen, gemeente Apeldoorn, ten bedrage van f 238 'sjaars;

M. L. A. Viselius, eervol ontslagen hoofdonderwijzer te Wageningen, ten bedrage van f 519 'sjaars;

C. de Jong, eervol ontslagen hoofdonderwijzer te Voorschoten, ten bedrage van f 538 'sjaars;

M. van Gelder, eervol ontslagen hoofdonderwijzer te Oostkapelle, ten bedrage van f 359 'sjaars;

G. van Bemmel, gewezen hoofdonderwijzer te Linschoten, ten bedrage van f 348 'sjaars;

W. de Vries, eervol ontslagen hoofdonderwijzer te Deventer, ten bedrage van f 800 'sjaars;

A. Busch, gewezen hoofdonderwijzer te Susteren, ten bedrage van f 212 'sjaars.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 1sten December 1860, n°. 45, is benoemd tot raadsheer in het provinciaal geregtshof in Zeeland mr. *M. F. Lantsheer*, thans regter in de arrondissements-regtbank te Middelburg.

Bij Zijner Majesteits besluiten van den 1sten December 1860, n°. 43 en 44, zijn benoemd:

tot regter-plaatsvervanger in de arrondissements-regtbank te Utrecht mr. *C. G. Berger van Hengst*, advocaat aldaar; en

tot plaatsvervangend kantonregter te Zutphen mr. *W. J. C. Putman Cramer*, advocaat en notaris aldaar.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 2den December 1860, n°. 76, is aan mr. *B. D. H. Tellegen*, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van procureur bij het provinciaal geregtshof en de arrondissements-regtbank te Groningen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Het keizerlijk besluit van 24 November jl., houdende vrijgevige bepalingen betrekkelijk de werkzaamheden der wetgevende kamers, is onder het publiek door menigeen als voorbode van meer maatregelen van liberale strekking aangemerkt en daarom vooral toegejuicht. De Parijsche *Constitutionnel* beschouwt het niet als zoodanig. » De publieke opinie — zegt dat ministeriele blad in zijn nommer van gisteren — heeft de beduidenis en de strekking der door den Keizer thans aan ons land geschonken hervormingen volkomen begrepen. Met eene schranderheid, welke haar zelden ontbreekt, heeft zij begrepen, dat het gouvernement met geen ander doel zijne wijze van werken tot volkomenheid bragt, dan om de beginselen, waarop het gebouwd is, te versterken. De door den souverein edelhartig en uit eigen beweging gedane stap is dan ook van alle zijden met de volkomenste gerustheid beantwoord.

» Men moet zich dus niet verwonderen, zoo Frankrijk, met het decreet van 24 November verrast wordende, kalm is gebleven. Het genoegen, hetwelk dat besluit aan ons land heeft gedaan, is een uitvloeisel van zijne gerustheid. De ingevoerde veranderingen zijn niet het uitwerksel eener krisis; zij hebben van zelf, uit den aard der bestaande instellingen en als eene vrucht der ondervinding, plaats gegrepen.

» Deze gerustheid der natie heeft zoo veel waarde, dat een ieder tegen storing derzelve behoort te waken. Zij zou gewis aan het wankelen komen, indien er vrees kon bestaan, dat de bestendigheid, welke Frankrijk sedert acht jaren geniet, voor de onzekerheden en de beroeringen van de vroegere regeringen plaats zal maken. Die vrees zou ongegrond zijn. Het gouvernement is van zijne staatkundige gedragslijn niet afgeweken. Het beginsel van overheidsgezag is niet verzwakt, en de thans aan de beraadslaging der wetgevende kamers gegeven uitbreiding kan geenszins die gevolgen, welke door eenigen gevreesd en door anderen gehoopt worden, medebrengen.

» Wordt er niet reeds van ontbinding van het Wetgevend Ligchaam en van kabinetswijzigingen gesproken, even als of het staatsgezag aan de driften of de eischen van een parlement prijs gegeven ware? Het gezond verstand en de vaderlandsliefde behooren even zeer op hunne hoede te zijn tegen die geruchten, strekkende om de gemoederen te houden in eene spanning, welke zeer gelukkig door onze politieke instellingen wordt uitgesloten.

» Voor de kabinetswijzigingen, waarvan men spreekt, bestaat nie de minste aanleiding, en het is ons onbegrijpelijk dat men zich met het verspreiden van het gerucht daarvan vermaakt. De Keizer heeft het personeel zijner staatsdienaren niet gewijzigd. De mannen, welke na het besluit van 24 November in zijne raadsvergadering zitten, zijn dezelfde welke er vroeger zitting hadden. Door de voorgevallen wijzigingen zijn er ministers verplaatst, maar geene nieuwe ministers gekomen. De heer Fould is niet meer minister van staat; maar hij blijft in den geheimen rijksraad. De graaf Walewski, die hem vervangt, was nog maar weinig tijds geleden minister van buitenlandsche zaken. De heer de Persigny dient den Keizer sedert vele jaren in de hoogste ambtsbetrekkingen. De heer de Forcade la Roquette, de nieuwe minister van finantien, stond reeds aan het hoofd van eene van de voornaamste afdeelingen van dat departement. De heeren Billault en Magne eindelijk hebben hunne portefeuille alleen laten varen om zich te wijden aan eene taak, welke in de parlementaire staatshuishouding het schitterendste gedeelte van de werkzaamheden der bewindslieden uitmaakte. Zij hebben hunne administrative verantwoordelijkheid verwisseld met de voornaamste politieke rol, welke aan staatsmannen kan worden opgedragen.

» De Keizer voert het bewind dus steeds met dezelfde mannen; er is geene ministeriele krisis geweest, want het ministerie vertegenwoordigt heden niets anders dan gisteren. Alleen heeft de nieuwe regeling nieuwe behoeften voor de dienst des staats medegebragt; en het was zeer natuurlijk, dat die van de tegenwoordige ministers, welke zich in onze wetgevende vergaderingen als redenaars onderscheiden hebben, terugkeerden tot de groote worstelstrijden, welke wij op nieuw op het spreekgestoelte zullen zien plaats grijpen.

» Wat betreft de ontbinding van het Wetgevend Ligchaam, waarover veel wordt gesproken, dat is ook eene van die nieuwstijdingen, welke geene aanleiding noch grond hebben. Vernieuwing der Kamer zou dan alleen noodig zijn, indien eene nieuwe staatkunde moest worden in werking gebragt; maar het is, gelijk wij reeds hebben gezegd, niet te doen om de zaken te veranderen, maar alleen om ze beter te doen kennen.

» Er zal dus geen nieuw ministerie, en er zal geene nieuwe kamer zijn. De publieke opinie zij tegen zulke verzinsels op hare hoede; het gouvernement blijft sterk en onafhankelijk onder de hooge leiding van dengene dien het aan zijn hoofd heeft. Hij heeft zich edelaardig aan meer afdoend en meer volledig toezigt van de groote staatsligchamen onderworpen; maar hij heeft de staatsmagten niet op nieuw in onderlingen worstelstrijd gebragt. Daarom kan ons land gerust blijven."

— De *Moniteur*, het officiele dagblad van het Fransche gouvernement, behelst in zijn nommer van gisteren het volgende artikel: » Uit Engeland wordt ons geschreven, dat de door de Keizerin enkel tot verbetering harer gezondheid ondernomen reis in de daad een zegetogt wordt, ondanks al de moeite welke Hare Majesteit doet om zich incognito te houden. Overal in Schotland, waar men haar heeft herkend, hebben de steden zich beijverd haar adressen aan te bieden; de aanzienlijksten van het land zijn haar te gemoet gekomen, en hebben zich beijverd haar in hunne verwonderlijk schoone woningen gastvrijheid te betoonen. Den 28sten November heeft de Keizerin hare nicht, de prinses Maria, op het kasteel Hamilton bezocht. Te Stirling, te Glasgow zijn de vrijwilligers onder de wapenen gekomen en hebben kreten voor den Keizer en de Keizerin aangeheven.

» Te Preston en te Manchester is de Keizerin ontvangen op eene wijze, welke des te opmerkelijker is, daar Hare Majesteit er onverwacht kwam. In de groote fabriekstad Manchester kenmerkte de ontvangst zich zeer bijzonder door geestdrift. Leve Frankrijk! leve de vrede! was er de algemeene kreet overal waar Hare Majesteit voorbij kwam.

» De Keizerin is voornemens den 3den December een bezoek aan de Koningin op het kasteel van Windsor te brengen.

» Deze blijken van toegenegenheid der Engelsche natie kunnen geene andere uitwerking hebben dan naauwer aaneensluiting der twee natiën; zij bewijzen duidelijk, dat het gezond verstand der Engelsche natie een juist oordeel velt over de heftige en onbedachte aanvallen, waartoe een zeker gedeelte der dagbladpers niet geschroomd had hare kolommen te leenen."

— In Frankrijk begint men van plannen tot afschaffing der stedelijke accijnsen te spreken. Volgens het gerucht zou de Keizer daarop ernstig bedacht zijn. Doch in de begrooting van uitgaven en inkomsten der stad Parijs over 1861, zoo als zij dezer dagen door den prefect van het departement der Seine aan den gemeenteraad is voorgedragen, worden de stedelijke accijnsen als voornaamste middel tot stijving der stedelijke kas behouden. In de daarbij gevoegde memorie van toelichting wordt het vraagstuk van de afschaffing der stedelijke accijnsen in het algemeen in het midden gelaten, maar wordt betoogd dat, wat ook in andere steden het geval zij, Parijs zijne accijnsen niet zou kunnen missen zonder zijne inwoners met ondragelijke directe belastingen te bezwaren. In de voorgedragen begrooting is de opbrengst der stedelijke accijnsen over 1861 op 71,380,000 francs, en het totaal van alle middelen en inkomsten der hoofdstad op 104,731,071 francs begroot.

ITALIE.

Le Pays, een van de ministeriele dagbladen van Parijs, zegt in zijn nommer van gisteren: » In sommige berigten uit Napels wordt bij voortduring gezegd dat Koning Frans II ziek is. Wij hebben dêpeches uit Gaëta van 27 November, afkomstig uit eene goede bron, volgens welke Koning Frans niet alleen gezond zou zijn, maar schier bestendig onder zijne soldaten zou leven, en de posten en fortificatiewerken gezet zou bezoeken.

» Al is het ook te Napels eerlijk toegegaan bij de volksstemming en de aanneming van het besluit tot aanhechting, het geheele rijk der Beide Sicilien schijnt niet gezind om zich daarmede eenstemmig te vereenigen. Ofschoon Calabrie en de provincie Terra di Lavoro gedeeltelijk in staat van beleg gesteld zijn, ziet men er vrij talrijke benden opstandelingen te velde en in verzet tegen Sardinie. Zoo de ons gewörden narigten juist zijn, zou die tegenstand ondersteund worden door een gewapend corps van omstreeks 7000 man, gevormd uit overblijfsels van het Napelsche leger en staande onder het bevel van eenen officier van Fransche afkomst, den kolonel de Lagrange.

» De stedehouder Farini schijnt last te hebben gegeven om den staat van beleg over een groot gedeelte van het grondgebied, met name de Abruzzen, Apulie en Terra di Lavoro uit te strekken. Men kan niet ontveinzen dat deze tegenstand eene bedenkelijke omstandigheid is."

— Volgens de berigten uit Turyn van 29 November jl. is door den minister van binnenlandsche zaken eene nota opgesteld en door den ministerraad goedgekeurd, houdende aanwijzing der grondslagen waarop de wet tot nieuwe regeling van het binnenlandsch bestuur door eene commissie moet worden opgesteld. Daarin is bepaald, dat het land zal worden verdeeld in gemeenten, arrondissementen, provincien en gewesten. Het ontworpen plan voor de nieuwe regeling van het binnenlandsch bestuur in de oude en nieuwe deelen des rijks heeft tot beginsel: eenheid en centralisatie in het politieke, militaire en finantiele opzigt, met zelfbeheer van de deelen des rijks in administrative zaken; het ademt eenen zeer liberalen geest, en geeft aan de vrijheid der gemeentebesturen, welke in Sardinie onder de bestaande wetgeving reeds zeer groot is, eene nieuwe uitbreiding door de benoeming van den syndicus of gonfalomere (dat is het hoofd van het gemeentebestuur) aan den gemeenteraad op te dragen.

— De Turynsche correspondent van het Parijsche *Journal des Débats* zegt in een schrijven van den 1sten dezer; » Het parlement zal hier niet eerder dan in de tweede week der aanstaande maand Februarij kunnen zamenkomen. Tegen het einde der loopende maand wordt Koning Victor Emanuel hier terug verwacht. In den tusschentijd zal Gaëta, denkt men, bezweken zijn.

» Er vormt zich hier in de hooge kringen eene behoudsgezinde partij, welke denkt dat het voor de Italianen verstandig zou zijn, vooreerst niet verder voorwaarts te streven, maar het reeds verworvene door eene goede organisatie op eenen vasten voet te brengen en alle pogingen ter vermeestering van Venetie tot een gunstiger tijdstip uit te stellen.

» Die partij meent dat men niet te veel van de fortuin moet vergen, daar zij aan de Italianen reeds veel heeft gegeven en moede zou kunnen worden van hen te begunstigen. Welk besluit de heer Cavour zal nemen is nog onbekend; maar zeker is het, dat hij ondersteuning zal vinden, indien hij besluit om den volksgeest tegen te houden; maar in dat geval zal de partij der heethoofden gewis met alle magt werkzaam zijn om eenen oorlog te weeg te brengen.

» Men heeft hier de tijding ontvangen, dat het heden verschijnende halfjaar rente van de pauselijke staatsschuld niet dadelijk kan worden betaald. Het pauselijke gouvernement zal door zijne finantiele geldeloosheid welligt meer geneigd worden om met Sardinie in eene dading te treden.

» Hier is men bereidwillig om een gedeelte der Romeinsche staatsschuld, evenredig aan het aan Sardinie gehechte gedeelte van het pauselijke grondgebied, over te nemen; doch de Paus zou niet tot zoodanige overdragt van staatsschuld kunnen overgaan zonder de aanhechting te erkennen; en dit juist meent hij niet te mogen doen."

— De jongste berigten uit Genua melden dat de Hongaarsche generaal Klapka aldaar verwacht werd. Naar men zeide, zou hij er eene brigade of legioen Hongaarsch krijgsvolk vormen. Eene bevestiging van dat gerucht zag men in de omstandigheid, dat een zeker aantal Hongaren uit Frankrijk, Engeland, Italie en sommige regtstreeks uit Hongarije, te Genua waren aangekomen.

Ook werd te Genua verzekerd, dat op de Ionische eilanden een corps vrijwilligers, onder den naam van het Grieksche legioen, ten dienste der Italiaansche beweging zou worden zamengesteld.

BELGIE.

De *Indépendance Belge* zegt in haar nommer van gisteren: » Zijne Majesteit de Koning der Belgen heeft dezer dagen aan de te Amsterdam gevestigde commissie tot oprigting van een standbeeld van Vondel eene bijdrage van duizend francs gezonden. Die koninklijke gift ging vergezeld van eenen brief, waarin de Belgische Souverein verklaart zich te vereenigen met het vaderlandlievend denkbeeld, hetwelk de drijfveer is van degenen die de nationale inschrijving ter eere van eenen van onze roemrijkste dichters bevorderen."

TURKIJE.

Het Parijsche blad *le Pays* ontleent aan de jongste berigten uit Syrie eenige bijzonderheden betreffende het verblijf en de werkzaamheid der Fransche troepen daar te lande, en zegt: » Onze troepen hebben zich te Deïr-el-Kamr, te Beteddin, te Kab-Elias zoo goed mogelijk gehuisvest. Te Kab-Elias hebben onze Afrikaansche jagers eene politiezaal gemaakt van de grot, waarin de propheet Elia zich verborg om aan de verbolgenheid van Jesabel te ontgaan. Te Beyrut hebben de zouaven reeds eenen schouwburg en muzikale koffijhuizen opgerigt. Te Zahleh zijn de troepen gehuisvest in de katholijke kerk, het eenige gebouw hetwelk de Drusen overeind hebben laten staan.

» Overal zijn onze soldaten bezig nieuwe wegen aan te leggen of de bestaande, welke in gebrekkigen staat waren, te verbeteren. Men rekent dat de soldaten van onze expeditie in den tijd van naauwlijks drie maanden reeds meer in Syrie hebben uitgerigt, dan de Turken in drie eeuwen.'

NASCHRIFT.

WEENEN, 4 December. De *Wiener Zeitung* zegt gemagtigd te zijn tot de verklaring dat de geruchten, volgens welke over den afstand van Venetie tegen geldelijke schadevergoeding onderhandeld zou worden, ongegrond zijn, en dat van den verkoop van een kroonland uit den aard der zaak geene quaestie kan zijn. Volgens berigt uit Triëst van gisteren heeft Aartshertog Ferdinand Maximiliaan het bevel over een oefeningseskader aanvaard.

PARIJS, 4 December. De *Moniteur* behelst de benoeming van den heer Baroche, president van den staatsraad, tot minister zonder portefeuille.

MARSEILLE, 3 December. Berigten uit Napels van den 1sten melden dat de Britsche vloot den Koning Victor Emanuel bij zijn vertrek naar Sicilie gesalueerd heeft, hetgeen groote sensatie gemaakt had; men beweerde zelfs dat een deel der vloot hem op de reis naar Sicilie vergezeld had.

Te Napels was het rustig, maar de troepen waren in de kazernen geconsigneerd.

Tijdingen uit Gaëta van den 1sten houden in, dat de generaal Bosco den 29sten eene verkenning naar het dal van Astralina gedaan, en er geenerlei belegeringswerken gevonden had. Het gerucht dat de Koning van Napels ongesteld zou wezen wordt tegengesproken.

Uit Rome wordt van den 1sten gemeld dat de heer de Merode, na de overrompeling van Acquapendente door de bende van Masi, 700 man naar de provincie Viterbo gezonden heeft. De generaal de Goyon had Acquapendente door Fransche troepen doen bezetten.

TURYN, 3 December. Het regeringsblad behelst eene proclamatie van Koning Victor Emanuel aan de bevolking van Sicilie. Hij herinnert daarin dat een zijner voorvaderen over Sicilie geregeerd heeft, en wijst op de gebeurtenissen van 1848 en op de volksstemming die onlangs heeft plaats gehad. Hij belooft dat de voorregten der Siciliaansche kerk geëerbiedigd zullen worden, en eindigt met verbroedering en eendragt aan te bevelen.

CATTARO, 4 December. De Vorst van Montenegro heeft zijne garde te zamen geroepen en haar bekend gemaakt dat hij haar weldra gelegenheid zou geven om hare dapperheid te betoonen bij gebeurtenissen waarvan het toekomstige geluk van Montenegro afhing. Naar men beweert zou de Vorst eene streek gronds ter kolonisatie aan Frankrijk willen afstaan.

BERN, 4 December (Reuters agentschap). De nieuw benoemde Nationale Raad en Raad der kantons zijn gisteren bijeengekomen. Laatstgenoemde heeft terstond de heeren Blumer en Herrman tot president en vice-president verkozen. In den Nationalen Raad is heden de keuze van voorzitter op den heer Dapples en van vice-president op den heer Latour gevallen, zoodat de nationale partij gezegevierd heeft.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'sGRAVENHAGE, *den 4den December* 1860.

In de zitting der Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn voortgezet de beraadslagingen over art. 92 van het Vde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1861.

» Aanleg van spoorwegen van Staatswege enz. f 13 000 000."

De heer Blussé van Oud-Alblas merkte op dat er over de uitvoering der spoorwegwet groote bezorgdheid bestond. De Regering daarop gerekend hebbende had art. 3 in de wet gelascht. Die bezorgdheid betrof in het bijzonder de zuiderlijn. Op vroegere discussien wilde hij niet terugkomen; maar daarom mogt hij wel een rugwaartschen blik op het gebeurde slaan. Ten aanzien van die zuiderlijn had men het stelsel niet gevolgd van voortzetting als met andere wegen. In de aangenomen rigting werd echter niet op zoodanige wijze gewerkt dat men daarvan zoo spoedig mogelijk gebruik zou kunnen maken. In het belang van den Rotterdamschen handel was het noodig met de brug aldaar, die men nu eerst wilde bouwen, vooreerst nog te wachten. In het vertrouwen hetwelk anderen aan de Regering ten deze schonken kon hij niet zoo onbepaaldelijk deelen. Hij voor zich had eenige meerdere waarborgen noodig dan in de Memorie van Beantwoording werden gegeven, om welke reden hij verlangde eenige meerdere specificatie te ontvangen en dit te meer omdat hij wel vertrouwen in den Minister had, maar niet verzekerd was dat een opvolger dezelfde gevoelens zou zijn toegedaan.

De heer Thorbecke toonde aan dat de Kamer met de Regering moest toezien op eene goede en zekere uitvoering der spoorwegwet. Hetgeen tot nu geschiedde gaf die zekerheid niet. De Regering had, meende hij, nog niets gedaan dat daartoe leiden moest. Die goede uitvoering werd verzekerd door eene begrooting op te maken. Grootendeels was hij het eens met de Regering dat het moeijelijk was over het gansche werk, over alle jaren te gelijk dit te doen. Hij bedoelde meer eene jaarlijksche begrooting voor de in een jaar uit te voeren werken, met raming van cijfers zoo veel als men als maximum mogt meenen noodig te hebben. Mogten tien of dertien millioen gulden niet voldoende wezen, de post van onvoorziene uitgaven zou dan kunnen suppleren. Hier was het te doen om eene som te besteden ter bevordering van het voorgestelde doel; daarbij behoefden de handen der Regering niet gebonden te worden. Dertien millioen ware nu tot uitgave voorgedragen zonder voorstelling van hetgeen waartoe het zou moeten besteed worden. Eerst zou hij eene duidelijke voorstelling willen geleverd zien, en daarnaar de cijfers ingerigt hebben. Dit zou wel kunnen geschieden, indien men slechts wilde: de aanleg van spoorwegen was geene onbekende zaak, de ondervinding had hieromtrent genoeg geleerd. Zoodanige begrooting was noodig in het belang der zaak en voor den Minister, die geen speelbal van zijne ambtenaren mogt zijn. Hij drong daarop dan ook ten sterkste aan, gevende hij gaarne de noodige ondersteuning aan den Minister om die af te dwingen. Eene dergelijke begrooting strekt ook voor de Kamer ter contrôle. Na de goedkeuring daarvan wenschte hij de uitvoering verder aan de Regering over te laten.

Een tweede door hem behandeld punt betrof de in de Memorie van Beantwoording voorkomende uitdrukking dat men op de tot dus ver 'gebruikelijke wijze den aankoop van te onteigenen gronden voor den

aanleg van spoorwegen bij minnelijke schikking zou beproeven. Dit achtte hij in strijd te zijn met de zaak zelve, en tevens met de onteigeningswet en de Grondwet, die verlangden dat vooraf de noodzakelijkheid van een werk bij de wet zou worden verklaard. Hieromtrent wenschte hij eenige inlichtingen te ontvangen.

De derde aangelegenheid die hij besprak waren de aanbestedingen. Hij wenschte dat de Regering zich in den aanleg van spoorwegen uitsluitend bepaalde met de noodige werken uit te besteden. Verder verklaarde hij zich tegen het aanschaffen van materieel van vervoer, alvorens de wet regelende de wijze van exploitatie zou tot stand zijn gekomen. Ter voorkoming van oponthoud ware het goed de bedoelde wet in te dienen, om daarnaar te handelen.

De heer Duymaer van Twist zeide hoofdzakelijk met den heer Thorbecke in gevoelen overeen te stemmen. Na de aanneming der spoorwegwet moest de goede uitvoering verzekerd worden. Hij was daartoe bereid. Daartoe had men noodig eene algemeene begrooting van alle lijnen, en jaarlijks op de gewone begrooting eene raming van de sommen voor elk der wegen te besteden; de algemeene be rooting had men, meende hij, reeds moeten bezitten. Alleen waren globale opgaven van opnemingen bekend, gelijk die reeds vroeger opgemaakt waren. Hij geloofde echter dat er vele moeijelijkheden waren om zoodanige begrooting op te maken, en om die reden zag hij van dien eisch af. Wat betrof den tweeden eisch zoo wilde hij gaarne erkennen de bezwaren die het zou hebben om op dit oogenblik daaraan te voldoen. In dien toestand van zaken wilde hij eene ruime som als crediet toestaan, in afwachting dat aan dien tweeden wensch zou kunnen worden voldaan. Aan het verleenen van zoodanig crediet wilde hij verbonden hebben het beding dat daarvan geen gebruik zou gemaakt worden voor de aanschaffing van materieel, alvorens de wijze van exploitatie zou geregeld zijn. Hij geloofde wel dat men de staatsexploitatie niet zou kunnen ontgaan, maar hij wilde de zaak niet gepraejudicieerd hebben. Het exploiteren door particulieren met materieel van den Staat, waartoe men zich scheen te willen bepalen, achtte hij geheel verkeerd. Volhardde nu de Minister bij het denkbeeld om de begrooting voor 1861 niet te leveren, dan zou hij zich in den aangegeven zin voor eene credietwet verklaren.

De heer van Bosse gaf ook zijne bezwaren te kennen omtrent de voorloopige aanschaffing van materieel. Verder was hij van oordeel dat bij het opmaken en vaststellen van eene begrooting, eene grootere ruimte aan de Regering moest worden gelaten dan voor een jaar: hij wilde dat zoo veel mogelijk beschikbare kapitalen daarvoor werden bestemd, vooral in het belang van voordeelige aanbestedingen die over een langer tijdvak beter zouden te verkrijgen zijn, dan over een enkel dienstjaar. Vooral moest dit niet uit het oog verloren worden, om kunstwerken over rivieren te leggen, die niet bij perceelen konden aanbesteed worden. Verder deed hij opmerken dat de rigting der spoorwegen aanmerkelijken invloed op het cijfer van uitgaven zou uitoefenen; en om die reden zou men bij eene begrooting de gansche zaak beter kunnen overzien. Ten laatste vroeg hij of de aansluiting bij Venlo met het buitenland tot stand zou komen zonder dat het noodzakelijk zou wezen tot eene derde overbrugging over te gaan.

De heer van Diggelen zeide het niet eens te zijn met hen die meenen dat de voorloopige aanschaffing van materieel de quaestie der exploitatie zou praejudicieren. Welk stelsel men ook te dien aanzien aannam, eene exploitatie van staatswege, van particulieren of eene gemengde, altijd zou het Rijk het materieel moeten aanschaffen. Daarom hoopte hij dat daartoe zou worden overgegaan.

De heer Wintgens had bezwaar in het artikel, dat slechts een globaal cijfer aangaf. Men moest bij de vaststelling van uitgaven toezien dat de noodige aanwijzing werd gedaan om eene doelmatige besteding der gelden. Bij dat onderwerp mogt de Kamer dat toezigt niet uit het oog verliezen. Verder verlangde hij eene begrooting ingediend te hebben, en dat te meer omdat deze zaak eene te groote verantwoordelijkheid medebragt, die niet op den Minister van Binnenlandsche Zaken alleen rusten moest. Hij ondersteunde daarom het denkbeeld om aan de Regering aanvankelijk een ruim crediet te verleenen, met de verpligting om voor het toekomende jaar eene duidelijke begrooting in te leveren.

De heer van Lynden wedersprak de meening van den heer Thorbecke dat in allen gevalle hier de bepalingen der onteigeningswet moesten worden toegepast, en minnelijke schikking, gelijk de Regering wilde, niet mogt toegestaan worden. Dit denkbeeld, meende hij, streed met den geest der onteigeningswet en met de ondervinding, en met het belang der zaak zelve. Omtrent den post van materieel van vervoer, wilde hij nader ingelicht worden of hier alleen bedoeld werd het materieel voor den aanleg van werken, dan wel of daaronder nog ander materieel begrepen was.

De Minister van Binnenlandsche Zaken zeide zich niet te verwonderen over de aandacht die dit artikel tot zich had getrokken. Hij zag het verschijnsel dat de tegenstanders der spoorwegwet nu de Regering het krachtigst bij de uitvoering willen ondersteunen. Zij schenen te vreezen dat die uitvoering niet naar behooren zou plaats hebben. In menig opzigt zou hij het heugelijk achten dat de tegenstanders nu eensgezind zouden medewerken voor de verwezenlijking. Ter gerustStelling verklaarde hij krachtig de handen aan het werk te zullen slaan en het met ijver te zullen doen doorzetten. Omtrent de voornemens der Regering gaf hij den heer van Heukelom te kennen, dat op acht punten gelijktijdig werd begonnen; elke lijn werd in afdeelingen onderverdeeld, een administrative maatregel; de lijnen werden opgenomen, geteekend, aanbesteed; aanbestedingen afzonderlijk zouden omtrent de kunstwerken plaats hebben. De bruggenbouw was niet te veel vooropgezet, die bruggen moesten gereed zijn als de wegen tot daar voortgezet waren; de bruggen werden gebouwd na de vaststelling der rigting, zoo ook zou de brug te Rotterdam eerst dan ondernomen worden, als de rigting der lijnen vastgesteld was, de rigting door den Alblasserwaard kwam voor 's hands als de beste voor.

De gemaakte bedenkingen betroffen de begrooting, de wijze van onteigening, het al of niet aanschaffen van materieel en de wijze van aanbesteding.

Ad 1um merkte hij op dat het gedane voorstel afkeuring had uitgelokt; dit bevreemdde hem geenszins; als doorgaande regel zou hij die handelwijze ook afkeuren. Maar hij bedoelde dezen niet te bestendigen; de verantwoording zou voor hem te groot zijn, als hij steeds zich moest bepalen tot het aanvragen van een zoo ruim crediet. Zoodra hij in staat was zou hij eene begrooting indienen. Over zoodanige begrooting liepen de denkbeelden nog al uit een. In zijne bedoeling lag het niet eene algemeene begrooting in te dienen, de oeconomie der spoorwegwet was steeds geweest, de toekomst zoo min mogelijk te binden. Eene globale opgave der uitgaven van alle lijnen, en daarvan alle jaren een tiende voor te stellen, zou gemakkelijk wezen maar niet aan de vereischten voldoen. Eene jaarlijksche begrooting naar de behoeften achtte hij beter. Eene begrooting moest steunen op waarheid, en de gronden daarvoor verdedigd kunnen worden. De kennis daarvan ontbrak hem op dit oogenblik: men kon nog niet aanduiden de kosten der lijnen die men wilde aanleggen, daar de tijd voor een locaal onderzoek ontbroken had. Op ruwe vroegere berekeningen kon men niet steunen: betere ramingen kosten tijd, en dien tijd moest hij zich voorbehouden; had hij de noodige kennis, hij zou stellig de verlangde begrooting zoo spoedig mogelijk indienen.

Ad 2um. Met betrekking tot de onteigeningen was opgemerkt dat hierbij niet gehandeld werd naar de beginselen der onteigeningswet. Eene onteigeningswet was, meende hij, dan eerst noodig als men niet bij minnelijke schikking kon verkrijgen wat men verlangde. Die voorstelling was niet onjuist, naar hij meende, indien men slechts naging hoe de onteigeningswet sedert 1851 was opgevat en toegepast. Mogt men niet handelen gelijk hij zich voorstelde, dan had men vroeger verkeerd gedaan; terwijl alsdan ook de voortzetting van het werk zeer bemoeijelijkt zou worden, en veel kostbare tijd verloren gaan. Nu eenmaal de spoorwegwet de hoofdpunten voor den aanleg van lijnen had aangegeven, kon de onteigeningswet niet bedoelen de rigting tusschen elk der punten aan te wijzen. Het nut der zaak was reeds uitgemaakt.

Ad 3um gaf hij op dat hij de bedoeling had, het materieel aan te schaffen tot exploitatie. Reeds vroeger had hij doen uitkomen, dat, hoe men over exploitatie dacht, materieel in elk geval noodig was. Ook werd dat vereischt zoodra men de exploitatie door particulieren deed plaats hebben: het materieel behoorde gereed te zijn op het oogenblik, dat de weg gereed was, en omdat men niet gebonden zou wezen aan eene enkele maatschappij en in het bezit van materieel zijnde, waardoor de concurrentie verminderen zou. De Regering kon zich hier niet op discretie overgeven. De aanschaffing van het materieel wilde men uitgesteld hebben tot na de vaststelling der wet regelende de exploitatie. Ook hij geloofde dat die wet spoedig zou kunnen worden behandeld; zij kon echter nooit inhouden de stellige bepaling dat de particulier zou moeten exploiteren; en dit zoo zijnde, zou de Staat bij gebrek van particulieren, moeten tusschen beide komen, en alsdan materieel moeten bezitten.

Ad 4um geloofde ook hij dat de Staat zoo weinig mogelijk zelf werken maar uitbesteden moest; zoo was men ook aangevangen: zoo zou in dit jaar nog eene aanbesteding van hout en ijzer plaats hebben; ook het aanleggen van banen zou bij aanbesteding uitgevoerd worden.

Alles zamentrekkende, geloofde hij niet dat het cijfer op de begrooting moest verminderd worden. De naleving der spoorwegwet eischte nu minstens eene som van tien millioen; de gunstige staat der schatkist kon dat cijfer tot dertien millioen doen klimmen. Werd die som niet gebruikt, dan zou voor het volgende jaar de rest kunnen worden besteed. De zaak der spoorwegen zoo publiek mogelijk willende doen behandelen, had hij de commissie van toezigt aangeschreven dat zij telken halven jare van den staat van zaken verslag moet geven, hetgeen hij openbaar zou doen maken, ter beoordeeling van een ieder zoo binnen als buiten de Kamer.

De heer Thorbecke vroeg of het niet doenlijk zou zijn de verlangde begrooting bijv. in de maand Februarij 1861 te leveren, inhoudende het plan van hetgeen in den loop van het jaar zou worden verrigt. Het verschil tusschen den Minister en hem zeer luttel achtende stelde hij op dit artikel een amendement voor strekkende om dezen post te verminderen met tien millioen en alzoo te brengen op drie millioen, den Minister overlatende om later eene begrooting in te dienen met opgave der behoefte voor den loop van het volgende jaar.

Wat hij omtrent de onteigeningen had te kennen gegeven, meende hij te moeten vasthouden. Hij zag in de behandeling der zaak op de door hem voorgestelde wijze een waarborg dat op wettige bezwaren tegen eenige rigting zou worden gelet. Het kon zijn dat in andere zaken bij onteigening anders gehandeld ware, maar dat was nog geen reden om hierin van den vastgestelden regel af te wijken. Met betrekking tot de aanschaffing van het materieel meende hij dat, als de exploitatie door particulieren moest geschieden, deze het materieel zouden moeten aanschaffen; hiermede moest dus gewacht worden tot na de regeling der wijze van exploitatie. Ten opzigte van het aanbesteden van hout en ijzer nog in dit jaar, was hij het met den Minister niet eens.

De heer van Bosse kwam nader terug op zijne beschouwingen omtrent het indienen eener begrooting. Hij herhaalde de door hem gedane vraag omtrent den stand van zaken nopens de aansluiting te Venlo, waaromtrent hij geen antwoord bekomen had.

De Minister van Binnenlandsche Zaken kon niet toegeven dat er zonder plan gewerkt werd. Het plan had hij in ruwe trekken medegedeeld, maar men kende de kosten van ieder onderdeel niet. Kwam hij met eene begrooting dan moest hij die kunnen justificeren. Nopens de onteigeningswet merkte hij op dat deze steeds in den door hem aangegeven zin in de Kamer was opgevat. De aanbesteding van hout en ijzer in dit jaar verdedigde hij op gronden van bezuiniging, en herinnerde de opmerking van het Voorloopig Verslag of niet bij de lage prijzen van het ijzer, alles wat daarvan benoodigd zou zijn, werd aangekocht.

Den heer van Bosse gaf hij te kennen dat men na de wijziging der spoorwegwet in moeijelijkheid was geraakt: de aansluiting langs den linker oever met Pruissen was bemoeijelijkt. Hij vleide zich echter dat de Regering van Pruissen om die reden de aansluiting niet tegenwerken zou. Een derden rivierovergang zou de Regering echter niet voorstellen.

De heer Storm van 's Gravesande zeide groot bezwaar tegen dit artikel te hebben. Van den aanvang had het hem bevreemd dat geene begrooting was ingediend, waartoe de bouwstoffen wel voorhanden waren; zijnde bij de behandeling der spoorwegwetten vele beschouwingen ingediend geweest. De geheele som van 13 millioen moest men nu niet in eens toestaan, waarom hij zou wenschen dat de Minister het amendement van den heer Thorbecke overnam. Gaarne zou hij wenschen te weten hoe de Commissie over de indiening der begrooting dacht: hij meende gunstig, maar bij het departement zou tegenstand dienaangaande bestaan. In het belang van allen zou het wezen het crediet nu aan te nemen en later eene begrooting in te dienen.

De heer van Nispen van Sevenaer bleef bij zijn gevoelen dat eene jaarlijksche begrooting noodig was, in verband met de hoogere becijferingen dienaangaande opgemaakt.

De heer Mackay deed opmerken dat, als de Regering zich had ge-

houden aan de bepaling van art. 4 der spoorwegwet, bepalende eene jaarlijksche begrooting van tien millioen voor de spoorwegen, de zaak niet in den moeijelijken toestand zou gebragt zijn als nu door de latere aanvrage van dertien millioen, terwijl de Regering niet duidelijk had aangegeven waarvoor die moesten strekken. Tegen het amendement had hij bezwaar, omdat dit ook tegen de wet streed, en aldus de uitvoering der spoorwegen geheel onzeker zou worden. De tien millioen, aanvankelijk gevraagd, wilde hij als crediet verleenen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken gaf te kennen dat alle vroegere berekeningen wel waarde hadden maar niet volledig genoeg waren. Ook zijne suppletoire nota was onvolledig, en eene begrooting als deze zou aan niemand voldoen. De commissie van de spoorwegen deelde volkomen in de ten deze door hem geopperde bezwaren. Het voorgestelde amendement zeide hij niet te kunnen goedkeuren. Hij geloofde dat eene aanneming daarvan niet zou worden aangemerkt als eene krachtige ondersteuning van de Kamer om de spoorwegwet te helpen uitvoeren. Gaarne willende te gemoet komen aan de gerezen bezwaren zou hij het gedane voorstel aldus wijzigen dat de dertien millioen in tien millioen zouden veranderd worden, blijvende men aldus binnen de perken der wet; terwijl hij de verzekering gaf zoo spoedig mogelijk de verlangde begrooting te zullen indienen.

De heer Thorbecke lichtte zijn voorstel nader toe.

De heer Duymaer van Twist verklaarde zich met het voorstel van den heer Thorbecke te vereenigen. Was het den Minister van Binnenlandsche Zaken ernst spoedig eene begrooting in te dienen, dan had hij aan drie millioen genoeg. Als de Regering slechts door eene begrooting kon aantoonen wat zij meer noodig had, dan zou de Kamer voorzeker dat niet weigeren. Verder bleef hij van oordeel dat het aanschaffen van materieel de zaak der exploitatie zou praejudicieren; stellende hij mitsdien voor aan het einde van het artikel te lezen de volgende woorden: „daaronder niet begrepen kosten van aanschaffing van materieel voor de exploitatie."

De heer Poortman kon niet inzien dat de indruk der aanneming van het amendement van den heer Thorbecke op elken onpartijdige ongunstig kon wezen. Op eene bloote toezegging kon men de gevraagde som niet verleenen. Men wilde meerdere waarborgen hebben, en daartoe strekte het gedane voorstel.

De heer Cool zeide dat hij zich vereenigen zou met het nu gedane voorstel der Regering. Hij verklaarde zich alzoo tegen de beide daarop voorgestelde amendementen; het regeringsvoorstel strekte om voldoening aan de wet van Augustus te geven; hij stelde genoeg vertrouwen in den Minister van Binnenlandsche Zaken dat deze de gedane toezegging omtrent het indienen eener begrooting gestand zou doen.

De heer van der Linden vroeg den Minister, of overeenkomstig de bedoeling der spoorwegwet op de acht aangevangen punten gelijkmatig zou worden voortgegaan. Ook om zekerheid daaromtrent te hebben verlangde hij eene begrooting te bekomen. Hij zeide niet te gelooven dat aan de bepaling der spoorwegwet zou worden te kort gedaan, als eerst in Februarij aanstaande de andere millioenen bij eene aanvullingswet werden toegestaan. Het bezwaar van den Minister tegen het voorstel van den heer Thorbecke had alzoo zijns inziens geenen grond. Hij zou dat voorstel goedkeuren om daardoor aan de Kamer de gelegenheid te geven van den aanvang af op het werk toezigt te houden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken gaf den heer van der Linden ten antwoord dat hij de wet naar de letter en de bedoeling eerlijk wilde uitvoeren. Waar men gelijktijdig aanving, zou men *pari passu* zoo veel mogelijk voortschrijden. Eene begrooting was algemeen erkend behoefte te wezen; er was alleen verschil omtrent den tijd van indiening. Tien millioen kwam nu op de begrooting voor ter voldoening aan art. 4 van de bedoelde wet, een voorstel dat hij meende te moeten handhaven. Met betrekking tot de aanschaffing van materieel merkte hij op dat de quaestie der exploitatie bij de bedoelde begrooting zou kunnen worden uitgemaakt. Tot dien tijd zou hij zich gaarne verbinden geen materieel aan te schaffen.

De heer Thorbecke toonde nog aan dat zijn voorstel strekte om de zaak slechts *voorloopig* te regelen, stellende hij voor dat woord aan het einde van de omschrijving van het artikel bij zijn voorstel te voegen.

De Minister van Finantien zeide dat het aannemen van het voorstel van den heer Thorbecke zou kunnen gelijk geacht worden met een bewijs van gebrek aan vertrouwen in den Minister van Binnenlandsche Zaken. Hij moest opkomen tegen eene stilzwijgende afbreking der wet van Augustus. Minstens tien millioen moest jaarlijks aan de spoorwegen besteed worden, het tegendeel zou hij steeds bestrijden. De Kamer moest medewerken om eerlijk aan de natie spoorwegen te bezorgen.

De heer Duymaer van Twist verklaarde na de gedane verklaring van den Minister van Binnenlandsche Zaken zijn amendement in te trekken.

De heer Poortman kwam op tegen het beweren van den Minister van Finantien, als of hier een stilzwijgend afbreken van de spoorwegwet bedoeld zou worden. Tien millioen moest niet op de begrooting voorkomen, zoo die uitgave niet behoorlijk kon geregtvaardigd worden. Het voorstel van den heer Thorbecke kwam hem allezins aannemelijk voor.

De heer Storm van 's Gravesande zeide tegen de bewering van den Minister van Finantien, dat de Kamer geen som van zoo grooten omvang als deze zonder begrooting mogt toestaan. Hij zoude niet voor het voorstel van den heer Thorbecke stemmen om de spoorwegwet af te breken, maar omdat hij zich bezwaard achtte de aangevraagde som zonder justificatie toe te staan.

De heer van Nispen van Sevenaer sprak in gelijken zin als de vorige spreker, bewerende hij dat de Minister van Binnenlandsche Zaken niet medewerkte om de gerezen moeijelijkheid op te heffen.

De heer Dullert wilde alleen een crediet toestaan.

De Minister van Finantien lichtte de strekking van zijne eerste rede toe. Had hij de overtuiging dat de tegenstanders de spoorwegwet niet wilden ten uitvoer gelegd hebben, hij zou er niet over gesproken hebben. Maar hij had alleen bedoeld te wijzen op de omstandigheid dat door de aanneming van het amendement niet volgens de wet van Augustus zou gehandeld worden.

De heer Blussé van Oud Alblas zeide zich te vereenigen met het voorstel van den heer Thorbecke, omdat hij meerdere waarborgen wilde hebben dan eene bloote toezegging van den Minister van Binnenlandsche Zaken.

De heer ter Bruggen Hugenholtz zeide ook niet verantwoord te wezen als hij zonder andere waarborgen de gevraagde som goedkeurde.

De heer van Heiden Reinestein gaf in overweging of het amendement niet aan inconsequentie leed. De bezwaren tegen de som van tien millioen ingebragt, konden ook tegen de drie millioen gelden. Beter ware het dan geweest den post voor memorie uit te trekken.

De heer Thorbecke verdedigde zich tegen de beschuldiging van inconsequentie. Verder deed hij uitkomen, dat uit de beraadslagingen bij de Eerste Kamer over de spoorwegwet gebleken was dat de wetgevende magt zich door het 5de artikel verbonden moest houden.

De Minister van Finantien meende dat bij deze gelegenheid gewaagd was van een zedelijken, niet van een juridieken band.

De heer van der Linden geloofde dat alstoen tevens van het niet bestaan van een zedelijken band was gewaagd. Verder betreurde hij het dat de Minister van Finantien niet over de zaak, maar over de bedoelingen der leden had gesproken. Hij wenschte eene getrouwe naleving der wet, die niet voorschreef dat de tien millioen zonder gespecificeerde begrooting zou worden goedgekeurd. Ten slotte gaf hij den heer van Heiden Reinestein in bedenking in den geest van zijne opmerking een amendement voor te stellen.

De Minister van Finantien liet de beslissing over de waarde van den ondervonden aanval van den laatsten spreker aan de Vergadering over. Wat de uitdrukking van zedelijken band betrof, hij erkende dat die uitdrukking in de gewisselde stukken der Eerste Kamer voorkwam. Die uitdrukking had alleen betrekking op de algemeene strekking van de wet maar niet op alle mogelijke onderdeelen.

De heer van Heukelom kwam nog op tegen de beschuldiging van den Minister van Finantien dat de tegenstanders van dit artikel stilzwijgend de spoorwegwet wilden afbreken.

Het amendement van den heer Thorbecke werd daarop in stemming gebragt en met 41 tegen 28 stemmen verworpen.

Art. 92, thans gebragt op tien millioen, werd met 49 tegen 21 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren Dullert, Kingma, van Nispen van Sevenaer, van der Linden, van Wintershoven, de Brauw, Heemskerk Bz., van Heukelom, Wintgens, van Hoëvell, Anemaet, Olivier, Thorbecke, Duymaer van Twist, Poortman, Hoynck van Papendrecht, van Goltstein, Storm van 's Gravesande, Dommer van Poldersveldt, ter Bruggen Hugenholtz en van Zuylen van Nyevelt.

Daarmede liepen de beraadslagingen over de VIde afdeeling ten einde, zullende die over de VIIde afdeeling op morgen aanvangen.

VERBETERING. — Onder de namen van de leden die in ons nommer van gisteren opgegeven zijn als vóór art. 87 van hoofdstuk V der Staatsbegrooting van 1861 te hebben gestemd, zijn opgegeven die van de heeren Heemskerk Azn. en Storm van 's Gravesande; men leze: voor dien van den eerste, dien van den heer Reinders, terwijl die van den laatste moet wegvallen.

Verslag omtrent den oogst in de provincie Zuidholland.

De *tarwe* leverde, wat de hoeveelheid betreft, een voldoend beschot op, doch was met veel schot bezet. De opbrengst was van 18 tot 35 mudden per bunder.

De *rogge* heeft veel door wind en regen gelegen, zoodat de opbrengst, hoewel vrij voldoende, wat de qualiteit betrof wel wat te wenschen over liet. De opbrengst kan van 20 tot 40 mudden per bunder worden geschat.

De *winter- en zomergerst* hebben een redelijk goed beschot van wigtig graan opgeleverd. Ten gevolge van de gevallen regens verloor dit gewas veel van zijne kleur. De opbrengst kan worden berekend op 30 tot 50 mudden per bunder; slechts enkele perceelen in het land van Voorne en Putten bragten 64 mudden per bunder op.

De *haver* slaagde over het algemeen zeer naar wensch; in enkele streken oefende echter de weêrsgesteldheid eenen nadeeligen invloed op dit gewas uit, daar het met veel schot bezet raakte, en de qualiteit daardoor gering bleef. De opbrengst was van 20 tot 60 mudden per bunder.

De *erwten* hebben het meest door den natten zomer geleden; er kan dan ook gezegd worden, dat de opbrengst van dit gewas beneden het middelmatige is gebleven.

De *boonen* slaagden over het algemeen beter naar wensch. Het insect, dat sinds vele jaren dit gewas zoo zeer teisterde, schijnt door de natte weêrsgesteldheid in dit jaar niet in zoo grooten getale aanwezig te zijn geweest. De opbrengst kan op 20 tot 36 mudden per bunder worden geschat.

De *aardappelen* werden dit jaar, alhoewel later, door de gewone ziekte aangetast, en de berigten daaromtrent waren verre van geruststellende. De uitkomst heeft echter die vrees voor een goed deel beschaamd, daar in vele streken nog vrij gunstige resultaten van dit gewas zijn verkregen, en de opbrengst in de goed geslaagde streken op 150 tot 240 mudden per bunder kan worden berekend.

Het *kool- of raapzaad* is zeer verschillend geslaagd. In enkele streken was het beschot hiervan zeer middelmatig; het dorschen heeft veel oponthoud gehad door de regens, waardoor de qualiteit van het zaad veel geleden heeft, zoodat de opbrengst op niet meer dan van 12 tot 22 mudden per bunder kan worden berekend. In enkele streken, en bepaaldelijk in het land van Voorne en Putten, en in de eilanden Flakkée en Goedereede, leverde dit gewas zeer goede uitkomsten op, en werd van enkele stukken van 40 tot 50 mudden per bunder gedorscht.

De *beetwortel*, slechts in weinig streken verbouwd, is slecht uitgevallen; de knol bleef over het algemeen klein.

De *meekrap*, in het land van Voorne op kleine schaal verbouwd, is vrij goed geslaagd; men berekent de opbrengst van de gerooide mee op 1600 Ned. ponden per bunder.

In de eilanden Flakkée en Goedereede viel de *meekrap* bij het delven en reeden minder gunstig uit dan men verwacht had; de opbrengst der 2jarige werd geschat op 1800 Ned. ponden, die der 3jarige op 2600 Ned. ponden per bunder.

De in de afdeeling Delft der Hollandsche Maatschappij van Landbouw verbouwde *tabak* is door het ongunstige weder bijna geheel vernietigd geworden.

Het *vlas* is in de eilanden Overflakkée en Goedereede zeer gunstig geslaagd; het te velde staande is tot hooge prijzen verkocht geworden: van f 200 tot f 500 per bunder. In het land van Voorne en Putten rekent men op een goed beschot van vlas en raamt men de opbrengst op 230 steen per bunder.

De *hennep*, in den Alblasserwaard geteeld, leverde een zeer goed gewas; volgens verwachting zal echter de opbrengst van zaad niet groot zijn.

De *boomvruchten* zijn algemeen zeer overvloedig; zonder de gewoon

...ende stormen, zouden de uitkomsten buitengewoon zijn geweest. ...r de weinige warmte waren zoowel appelen en peren, als de andere ... vruchten niet smakelijk. De prijzen zijn over het algemeen aan...lijk lager dan het vorige jaar,

Hooi- en weilanden. De hooioogst is, wat de eerste snede betreft, zeer goed geweest. Het koude natte weder heeft op den verderen groei van het gras echter zeer nadeelig gewerkt; zoodat het vee in het algemeen vroeg is moeten worden gestald, en het overschot van hooi, in het vorige jaar zoo ruimschoots gewonnen, dus goed te stade zal komen.

Over het algemeen kan opzigtens het nieuwe gewas voor den oogst van 1861 met dankbaarheid worden vermeld, dat, ofschoon het zaaijen van wintergraan door den velen regen zeer is bemoeijelijkt en door de vermenigvuldiging der muizen het vooruitzigt aanvankelijk niet zeer bemoedigend was, de wintervruchten schoon te velde staan, en vooruitzigten geven op eenen gezegenden oogst.

WATERHOOGTEN IN DE HOOFD-RIVIEREN.

December.	Rivieren.	Waarnemings-punten.	Rivierhoogte		Tijdstip.	In 24 uren.	
			boven of beneden Amst. peil.	boven of beneden de nul der oude schaal.		gewassen.	gevallen.
4	BOVEN-RHIJN	*Keulen*,	+ 38.92	+ 3.07	8 ure	"	0.15
3	WAAL	*Nijmegen*,	+ 9.30	+ 3.08	8 "	0.10	"
3	NEDER-RHIJN	*Arnhem*,	+ 9.31	+ 2.40	8 "	0.10	"
3	GELDERSCHE IJSSEL	*Westervoort*,	+ 9.84	+ 2.47	8 "	0.14	"
2		*Maastricht*, (brug)	+ 43.29	+ 1.09	8 "	"	0.06
2	BOVEN-MAAS	*Maastricht*, (hoofdsluis)	+ 42.89	"	8 "	"	0.11
3		*Grave*,	+ 7.08	+ 2.23	8 "	"	0.06
3	NIEUWE MAAS	*Brielle* H. W.	+ 0.20	"	3 u 0 m.	"	0.27
		Brielle L. W.	— 1.11	"	6 u 0 m.	"	0.15

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

*** Op aanstaanden Donderdag, den 6den December 1860, zal de gewone Audientie van den Minister van Staat en van Finantien geen plaats hebben.

MINISTERIE VAN MARINE.

*** De Audientie van den Minister van Marine zal op Vrijdag aanstaande, den 7den dezer, geen plaats hebben.
's Gravenhage, den 3den December 1860.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden de navolgende bekendmakingen, als:

1°. ELECTRISCHE TELEGRAAPH TUSSCHEN DUNWICH EN AMSTERDAM.

Het Trinity House te Londen, vergunning erlangd hebbende, *boeijen*, gemerkt met het woord »*Telegraf*" te doen leggen in de rigting van den *onderzeeschen telegraaph* tusschen *Dunwich*, nabij *Southwold* op de kust van *Suffolk*, en *Zantvoort*, nabij *Amsterdam*, aan de kust van *Holland*, brengt ter kennis, dat die boeijen alsnu gelegd zijn, en het wenschelijk is, dat de schepen *niet* ankeren binnen 1/4 Engelsche mijl *Noord-* of *Zuidwaarts* der lijn van meergezegde boeijen, om schade aan den telegraaphkabel of verlies van eigen ankers te voorkomen.

De rigting der boeijen is, van de kustwacht-gebouwen te *Minsmere*, nabij *Dunwich*, O. Z. O., miswijzend kompas.

2°. SCHOTLAND, WESTKUST.

Stilstaand licht op Corran Point Loch Eil.

Blijkens bekendmaking van het *Hydrographic Department*, *Admiralty* te *Londen*, is den 20*sten November* 1860 een *licht* ontstoken op den onlangs gebouwden *lichttoren* op *Corran Point*, de *westelijke* punt van ingang van *Loch Eil*, *Argyleshire*, *Westkust van Schotland.*

Het licht is *stilstaand.*

Het schijnt *rood*, *Oost-* en *Zuidwaarts* tusschen de peilingen van omstreeks N. O. t. O. en Z. W. t. W. 3/8 W., en schijnt *wit* in iedere andere peiling waarin het van *Loch Eil* en *Loch Linnhe* gezien kan worden. Het licht is 36 Engelsche voeten verheven boven *hoogwater springgetij*, en bij helder weder op een afstand van 10 Engelsche mijlen zigtbaar.

De lichttoren is van steen en *wit* geschilderd en van het grondvlak tot de vindvaan 42 voeten hoog.

3°. STILSTAAND LICHT OP PHLADDA-EILAND.

Blijkens dezelfde bekendmaking van het *Hydographic Department Admiralty* te *Londen*, is, op den 20*sten November* 1860 een licht ontstoken op den lichttoren, gebouwd op *Phladda-Eiland*, nagenoeg één Engelsche mijl van de Westzijde van *Luing-Eiland*, en 2 1/2 Engelsche mijl Z. W. van *Easdale-Eiland*, *Argyleshire*, *Westkust* van *Schotland.*

Het is een *stilstaand* licht. Het schijnt *rood*, wanneer het uit het *Noorden* gezien wordt, of in de rigting van de *Bogha-Nuadh* klip, wanneer het in peiling is tusschen Z. t. W. 1/4 W. en Z. Z. W. 3/4 W.; het schijnt *wit* landwaarts, in peiling tusschen Z. Z. W. 3/4 W. en N. N. O. 1/4 O.; en het is *verduisterd zeewaarts*, tusschen de peilingen N. N. O. 1/4 O. en Z. t. W. 1/4 W. De zeeman moet evenwel indachtig wezen, dat bij het naderen van het licht *ten zuiden* hetzelve als een zwak licht zich vertoont, veranderende naar gelang van den staat des dampkrings, op eenigen afstand oostelijk van N. N. O. 1/4 O.

Het licht is 42 Engelsche voeten verheven boven *hoog water springgetij*, en bij helder weder, op 11 Engelsche mijlen afstand zigtbaar.

De lichtoren is van steen en *wit* geschilderd, en 42 voeten hoog van het grondvlak tot aan de windvaan. (De peilingen op het miswijzend kompas; afwijking 26° 10′ West, in 1860.)

's Gravenhage, den 3den December 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. LOTSIJ.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

NOORWEGEN.

Baak op Larsrif, nabij Oud Hellesund.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, blijkens bekendmaking van het Marine-Departement te *Christiania* de op *Larsrif*, nabij *Oud-Hellesund* geplaatste *baak*, zijnde eene *IJzerzuil* door de zee is vernield geworden.

's Gravenhage, den 19den November 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. LOTSIJ.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat bij het *Houten baken* in het *Maassche zeegat*, op den 7*den November* jl. een tweede licht is ontstoken en wel in de woning van den lichtwachter *Langendoen*, hetwelk van zonsondergang tot zonsopgang zal branden, en dient om met het reeds vroeger daargestelde licht bij het Houten baken, dat in een *rood schijnend licht* is veranderd, bij nacht de aldaar bestaande bank rond te varen.

Van uit zee komende stuurt men langs den wal tot dat het *witte licht* van achter de duinen te voorschijn komt, dan brengt men het *witte licht* gaandeweg tot eene schokkerslengte bewesten het *roode licht*, en dan stuurt men met O. t. N. en O. N. O. vrij van den dam van het Houten baken; zoo blijft men doorloopen tot dat het *witte licht* even ten westen van het *roode licht* komt. Alsdan houdt men die beide lichten zoo ver uiteen, tot de beide geleidelichten van *Brielle*, eene handspaakslengte uit elkander zijn en men den top der bank bereikt heeft.

Opwerkende schepen moeten, wanneer het *witte licht* achter de reddingskeet komt, overslag gaan, en den Noordwal over de bank niet nader komen.

's Gravenhage, den 12den November 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. LOTSIJ.

(NB. *Deze nadere aankondiging bevat eene wijziging van die in vorige nommers dezer Courant opgenomen.*)

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

BETONNING DER EEMS.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat blijkens bekendmaking der *Koninklijke Generale Directie van den waterstaat* te *Hannover* tot voltooijing en uitbreiding der *Eems-betonning* de navolgende nieuwe tonnen zijn gelegd geworden, als:

I. Tot betere aanwijzing van het vaarwater in het *Blinde of Randzelgat der Wester-Eems;*

1°. eene *Witte ton aan den Randzel*, ter vervanging van de middelste der drie aldaar geplaatste *drijfbakens* in 6 vadem diepte bij laag water en op het merk:

»*de toren van Uithuizermeede juist ten N. W. van het aldaar aanwezige zoogenaamde Rensumer-boschje, en de beide kapen op de Oostkust van Borkum eene handspaakslengte van elkander;*"

2°. eene *roode ton* aan de binnenpunt van het *Meeuwenstaart-zand*, in dezelfde diepte en op het merk:

»*de evengenoemde toren eene handspaakslengte ten zuiden van het Rensumerbosch en de Borkumer-lichttoren in het midden tusschen de grootste en kleinste Borkumer kaap.*"

De vroeger geplaatste *Binnen Meeuwenstaarts-ton W.* 6 is daarentegen opgenomen en de *bonte Randselton W.* 7 tegenover de nieuwe *Roode ton* zooveel digter bij *den Randzel* gelegd, dat zij op hetzelfde merk, slechts iets Noordelijker ligt;

3°. een van eene *korf* voorzien *drijfbaken* aan het *Meeuwenstaart-zand* tegenover de sub 1°. vermelde nieuwe *Witte Randselton* in 4 1/2 vadem water en op het merk: »*de genoemde toren in het midden tusschen het genoemde bosch, en de groote kaap op Borkum, eene boomlengte ten Oosten van den lichttoren aldaar*".

II. Tot juistere aanwijzing van het vaarwater langs de *kleine Emderreede* eene *zwarte ton*, aan de zoogenaamde *Middelplaat* aldaar, tusschen de *zwarte tonnen O. x. x.* en *O. x. x.* 1, in 1 1/2 vadem diepte met laag water, en op het merk: »*Het Hamrichshuis te Nesserland in het midden der twee buitenste molens aan de Oostzijde der stad Emden*".

's Gravenhage, den 23sten October 1860.

De Minister voornoemd
J. S. LOTSIJ.

*** De Minister van Marine, van voornemen zijnde, op den 12den December 1860, onder zijne nadere goedkeuring, te doen Herbesteden de levering van versch Rundvleesch, ten behoeve van Zr. Ms. Zeemagt te Vlissingen en op de Schelde, van den 1sten Januarij tot den 31sten December 1861,

Brengt ter kennis van de belanghebbenden:

dat de biljetten van inschrijving, op gezegeld papier geschreven en door de gegadigden zelven onderteekend, uiterlijk op den 12den December aanstaande, des voormiddags vóór 12 ure, vrachtvrij behooren te zijn bezorgd bij den Directeur en Kommandant der Marine te Vlissingen, en moeten bevatten duidelijke opgaven van de namen, voornamen en woonplaatsen der inschrijvers en van hunne borgen, zoomede van den prijs (in schrijfletters), waarvoor men geneigd is de levering overeenkomstig de voorwaarde van herbesteding, per 100 Ned. pond aan te nemen;

dat inschrijvingsbiljetten, welke niet aan de hiervoren opgegeven vereischten voldoen, waarin bij-conditien vervat, doorhalingen of schriftdelgingen gedaan zijn, van de mededinging uitgesloten zullen worden;

dat, ten voormelden dage en ure, door genoemden Directeur en Kommandant, in tegenwoordigheid der gegadigden, de opening der inschrijvingsbiljetten en de voorloopige toewijzing aan den minst inschrijvende zal geschieden; en eindelijk;

dat het bestek dezer herbesteding, dagelijks (Zondagen uitgezonderd), van 10 ure des morgens tot 2 ure na den middag, ter lezing ligt aan de Directie der Marine te Vlissingen."

's Gravenhage, den 30sten November 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. LOTSIJ.

Provincie *Noordholland.*

Op Donderdag, den 20sten December 1860, des namiddags ten $2\frac{1}{2}$ ure, zal, onder nadere goedkeuring, aan het Provinciaal Bestuur te Haarlem, door den Commissaris des Konings in de provincie Noordholland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in het bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 9de district, worden Aanbesteed

het Vernieuwen der Spits op den Toren van de Kerk der Hervormde gemeente aan den Hoorn, op het eiland Texel.

Het Bestek ligt ter lezing aan het Departement van Marine te 's Gravenhage en aan het Provinciaal Bestuur van Noordholland te Haarlem.

Inlichtingen zijn te verkrijgen bij den Ingenieur van den Waterstaat te Alkmaar en bij den Opzigter van den Waterstaat C. van der Sterr te Helder, ten wiens Kantore inzage zal kunnen worden genomen van de bij het Bestek behoorende Teekening.

's Gravenhage, den 27sten November 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. LOTSIJ.

Aanbesteding van IJzeren Zinkstukken tot bevestiging van Bakentonnen, en van gegoten IJzeren Spiraal-schroeven tot Palen.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat op Donderdag den 20sten December aanstaande, aan het Departement van Marine te 's Gravenhage, bij inschrijving zal worden Aanbesteed:

het leveren van zes gegoten IJzeren Zinkstukken, tot bevestiging van Bakentonnen, en een gelijk getal gegoten IJzeren Spiraal-schroeven voor Palen.

Bestek en voorwaarden met daarbij behoorende teekeningen, waarnaar de levering zal geschieden, liggen, behalve bij gemeld Departement, ook ter inzage ten kantore van de Commissarissen der Loodsen te Amsterdam en Rotterdam.

De biljetten van inschrijving, op gezegeld papier geschreven, zullen vóór of uiterlijk op den 20sten December aanstaande, des voormiddags vóór 12 ure, aan het Departement van Marine vrachtvrij moeten zijn bezorgd.

's Gravenhage, den 4den December 1860.

De Minister voornoemd,
J. S. LOTSIJ.

*** De Gedeputeerde Staten van Noordbrabant;

Gezien het door den Koning goedgekeurd besluit, dd. 16 Julij 1857, n°. 5, waarbij wordt vastgesteld het plan eener geldleening ad f 600,000, gewijzigd door het door den Koning goedgekeurd besluit der Staten, dd. 13 Julij 1859,

Hebben goedgevonden:

Het voorschreven plan ter kennis der belanghebbenden te brengen en wijders te bepalen:

a. een gedeelte dier geldleening, ad f 50,000, wordt bij openbare inschrijving aan de meestbiedenden opengesteld tegen eene rente ad $4\frac{1}{2}$ ten honderd jaarlijks, benevens eene aflossing a pari van minstens 2 per cent per jaar van het kapitaal, overeenkomstig het voormeld plan;

b. de inschrijvingen geschieden voor zulk een aantal aandeelen, ieder van f 500, als men verlangt;

de inschrijvers voor twee aandeelen van f 500 zullen daarvoor des verkiezende kunnen bekomen eene obligatie van f 1000, voorzien van twee nommers

bij eventuele uitloting van een dezer nommers zal het er voor gehouden worden dat beide zijn uitgekomen en mitsdien de geheele schuldbrief a pari worden afgelost. Zij zullen mede de bevoegdheid hebben, tegen betaling der zegelkosten, ieder aandeel te doen splitsen in aandeelen van f 100, mits zij van een of ander bij de inschrijving hun verlangen te kennen geven,

c. voor zooverre de aanbiedingen aan Gedeputeerde Staten aannemelijk voorkomen, zal de hoogste bieder de aandeelen erlangen waarvoor hij heeft ingeschreven; daarop volgt degene die na hem het hoogste bod heeft gedaan, en zoo vervolgens;

d. indien door twee of meer der hoogst biedenden voor gelijken prijs meer is ingeschreven dan benoodigd is, zal het lot getrokken worden;

e. de biljetten van inschrijving zullen vóór of uiterlijk den 14den December 1860, des voormiddags ten elf ure, bij het collegie van Gedeputeerde Staten moeten zijn ingekomen. Op den omslag der biljetten zullen de woorden worden gesteld: „*Biljet van inschrijving voor de geldleening.*"

De opening daarvan zal ten gemelden ure in het openbaar plaats hebben.

f. binnen vier dagen na de opening der biljetten zal aan de belanghebbenden, waarvan de inschrijvingen geheel of gedeeltelijk zijn aangenomen, kennis worden gegeven;

g. de inschrijvers zijn gehouden het bedrag hunner inschrijvingen, voor zooverre die zijn aangenomen, vóór of uiterlijk op den 2den Januarij eerstkomende, over te storten ten kantore van een der arrondissements-betaalmeesters in deze provincie;

h. aan de bankiers, makelaars en commissionairs in effecten wordt voor het bedrag der aangenomen inschrijvingen, door hen bewerkstelligd, een vierde ten honderd toegekend;

i. de obligatien zullen zijn in blanco of op naam, volgens verklaring der inschrijvers, bij de deelneming te doen.

De rente zal ingaan den eersten Januarij 1861.

's Hertogenbosch, den 3den Augustus 1860.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
P. J. BOSCH VAN DRAKESTEIN.
De Griffier,
VAN COOTH.

NB. Zie het plan, medegedeeld in de *Staats-courant*, n°. 190.

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de *Tweede* trekking der *Vierde* Klasse van de 243ste *Staats-Loterij*, op Dingsdag den 4den December 1860, zijn prijzen van duizend gulden of daarboven te beurt gevallen aan de navolgende nommers:

N°. 14399 een prijs van 1000 gulden.
„ 13030 „ „ „ 1000 „
„ 13755 „ „ „ 1500 „

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. FRIESWIJK.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN.

OPENBARE VERPACHTING VAN TOLLEN.

De Ontvanger der Domeinen te 's Gravenhage maakt bekend, dat op Donderdag den 20sten December 1860, des morgens ten 9 ure, in het openbaar, in het locaal der Notarissen te 's Gravenhage, zal worden gehouden voor een tijdvak van drie jaren de Verpachting van de Tollen op de groote wegen der 1ste en 2de klasse in de provincie Zuidholland tot den kring van zijn kantoor behoorende, zoo als die in vorige jaren heeft plaats gehad.

De voorwaarden dezer verpachting liggen ter lezing op de gebruikelijke plaatsen, alsmede ten kantore van den Ontvanger der Domeinen voornoemd,

H. COLLOT D'ESCURY.

*** De Directeur der Registratie en Domeinen voor de provincie Zeeland maakt bekend, dat de rijkstollen in Zeeland, door de ontvangers der Registratie en Domeinen te Middelburg, Sluis en Tholen, op de nagemelde dagen, des voormiddags ten tien ure, in het openbaar zullen worden verpacht voor drie jaren, in te gaan met 1 Mei 1861 en te eindigen ultimo April 1864; te weten:

te Middelburg in het Nederlandsch Logement, op den 8sten December 1860;

te Oostburg in de herberg de Eenhoorn, op den 11den December 1860;

te Tholen in het logement Zeelands Welvaren, op den 10den December 1860.

Zulks ten overstaan van de notarissen van der Horst Serlé te Middelburg, le Nobel te Oostburg en van Voorst Catshoek te Tholen.

De algemeene en bijzondere voorwaarden van verpachting liggen ter lezing ten Raadhuize der gemeenten Middelburg, Zierikzee, Tholen, Sas van Gent, Sluis, Oostburg, Aardenburg, Breskens, Hede, Nieuw- en St. Joosland, Poortvliet, Scherpenisse en Schoondijke, alsmede ten kantore van de Ontvangers en Notarissen voornoemd.

De Directeur voornoemd,
VAN DER VEN.

VERPACHTING VAN 'S RIJKS TOLLEN OP DE GROOTE WEGEN.

De Ontvanger der Registratie en Domeinen te Kuilenburg zal, op Dingsdag den 18den December 1860, des middags ten 12 ure, ten overstaan van den aldaar residerenden notaris J. D. de Man Lapidoth, aan het Veerhuis te Culemborg, voor den tijd van 3 achtereenvolgende jaren, ingaande te middernacht tusschen 30 April en 1 Mei 1861, in het openbaar verpachten:

de tollen staande op den grooten weg der 1ste klasse van Utrecht naar 's Bosch, en wel voor zoo veel betreft die tusschen de gemeenten Culemborg en Hedel, mitsgaders het bruggeld aan de brug over de rivier de Linge te Geldermalsen.

De Voorwaarden der Verpachting liggen ter lezing bij den notaris de Man Lapidoth en ten kantore van de Ontvangers der Registratie te Tiel, Zalt-Bommel en Kuilenburg.

De Ontvanger voornoemd,
DE CRANE.

OPENBARE AANBESTEDINGEN.

De Inspecteur in de tweede Inspectie van Fortificatien, of bij zijne afwezendheid de Kapitein-ingenieur Keiser, in commissie in de stelling bij Heusden, zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden:

1°. het maken van een Verdedigingswerk op den Straatweg van Heusden naar Elshout;

2°. het maken van een verdedigingswerk achter de Doeversche sluis.

Deze Aanbestedingen zullen geschieden op Zaturdag den 15den December 1860, des morgens ten elf ure, in het Logement het Wapen van Amsterdam, bij de Wijksche poort te Heusden, alwaar van den 8sten December 1860 de Bestekken zullen liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Kapitein-ingenieur Keiser, die op den 14den December 1860, des voormiddags ten 10 ure, aanwijzing zal doen op de plaats, te beginnen met het onder nommer 1 vermelde werk.

Gedrukte Bestekken van elk der aan te besteden werken zullen, van den 8sten December 1860, te Heusden bij den heer O. Hogerzeyl op de Markt, voorwaardelijk verkrijgbaar zijn.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

DINGSDAG 4 DECEMBER 1860.

Amsterdam.

	pCt.			
NEDERL. Werkelijke Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$62\frac{3}{8}$	$62\frac{13}{16}$	$62\frac{13}{16}$
Dito dito	3	$74\frac{7}{8}$	75	—
Dito dito	4	$97\frac{15}{16}$	$98\frac{1}{16}$	$98\frac{1}{16}$
Handel-maatschappij . . .		—	—	—
SPANJE.	$1\frac{3}{4}$	$40\frac{9}{16}$	—	—
Binnenlandsche	3	$47\frac{13}{16}$	$47\frac{15}{16}$	$47\frac{15}{16}$
PORTUGAL, oude.	3	$45\frac{1}{4}$	—	—
RUSLAND, oude	5	$102\frac{1}{8}$	$102\frac{1}{4}$	—
Nieuwe	5	$101\frac{1}{2}$	—	—
Hope.	4	$76\frac{1}{8}$	—	—
Stieglitz.	4	—	—	—
Dito, 5de serie	5	—	—	—
Dito, 6de serie	5	96	—	—
Leening 1860	$4\frac{1}{2}$	$99\frac{3}{4}$	—	—
OOSTENRIJK, Metalliek . .	5	$43\frac{3}{4}$	$44\frac{1}{16}$	$44\frac{1}{16}$
Dito	$2\frac{1}{2}$	$23\frac{3}{4}$	—	—
Zilveren.	5	$65\frac{3}{4}$	$66\frac{1}{4}$	—
Nationalen	5	$56\frac{3}{4}$	$61\frac{1}{8}$	$61\frac{1}{8}$

LONDEN, Consols.	$93\frac{5}{8}$	ANTWERPEN, Metalliek. .	$53\frac{5}{8}$
Spanje	41	Spanje	—
PARIJS, Fr. rente. . . .	70.60	WEENEN, Metalliek. . .	65.10
Spanje	46	Wissel Londen. . . .	140.25

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.